

LISSOTSCHENKO OG HENTZE MOD KHIM (LIMO)

RETTENS DOM (Første Afdeling)

20. juli 2004*

I sag T-311/02,

Vitaly Lissotschenko, Dortmund (Tyskland),

Joachim Hentze, Werl (Tyskland),

sagsøgere,

mod

Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design)
(KHIM) ved J. Weberndörfer og G. Schneider, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

angående en påstand om annullation af den afgørelse, der blev truffet den 31. juli 2002 (sag R 363/2000-2) af Andet Appellkammer ved Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked vedrørende registreringen af ordmærket LIMO som EF-varemærke,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Afdeling)

sammensat af præsidenten, B. Vesterdorf, og dommerne P. Mengozzi og M.E. Martins Ribeiro,

justitssekretær: fuldmægtig D. Christensen,

under henvisning til stævningen, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 10. oktober 2002,

under henvisning til svarskriftet, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 25. februar 2003,

efter at der er truffet foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse den 10. marts 2004 og under henvisning til Harmoniseringskontorets svar af 31. marts 2004,

og efter retsmødet den 27. april 2004,

afsagt følgende

Dom

Tvistens baggrund

- 1 Den 26. august 1999 indgav Vitaly Lissotschenko og Joachim Hentze (herefter »sagsøgerne«) en EF-varemærkeansøgning til Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (herefter »Harmoniseringskontoret«) i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker (EFT 1994 L 11, s. 1), som ændret.

- 2 Det varemærke, der er søgt registreret, er ordmærket LIMO.

- 3 De varer, som varemærkeansøgningen vedrører, henhører under klasse 9, 10 og 11 i Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som revideret og ændret, og er i hver enkelt af disse klasser blevet beskrevet på følgende måde:
  - Klasse 9: »Lasere, ikke til medicinske formål, særlig diodelasere, lasere til måleteknik, lasere til materialebearbejdning, trykkeritekniske lasere, lasere til materialeafprøvning eller kvalitetskontrol, lasere til databehandling eller -transmission; optiske og/eller elektroniske apparater og instrumenter, særlig

systemer til billeddannelse, mikrooptiske systemer, styreelektronik, optiske systemer med integreret elektronik og/eller lyskilder; objektiver; optiske linser, forsatslinser, prismer, korrektionslinser; diffraktionsapparater (mikroskopering).«

— Klasse 10: »Lasere til medicinske formål.«

— Klasse 11: »Apparater og anlæg til belysning, lysende dioder (LED'er).«

- 4 Ved afgørelse af 14. marts 2000 afslog undersøgeren ansøgningen i medfør af artikel 38 i forordning nr. 40/94 med den begrundelse, at det ansøgte varemærke var beskrivende for de pågældende varer og manglede fornødent særpræg i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 7, stk. 1, litra b) og c), i forordning nr. 40/94.
- 5 Den 4. april 2000 påklagede sagsøgerne undersøgerens afgørelse til Harmoniseringskontoret i medfør af artikel 59 i forordning nr. 40/94.
- 6 Ved afgørelse af 31. juli 2002 (herefter »den anfægtede afgørelse«) tiltrådte Andet Appellkammer ved Harmoniseringskontoret for det første et anbringende om tilsidesættelse af sagsøgernes ret til kontradiktion og annullerede følgelig undersøgerens afgørelse, idet appelkammeret påbød klagegebyret tilbagebetalt til sagsøgerne. Appellkammeret afslog dernæst i medfør af artikel 7, stk. 1, litra b) og c), i forordning nr. 40/94 varemærkeansøgningen for varerne i klasse 9 og 10 med den begrundelse, at det ansøgte varemærke manglede fornødent særpræg, og at det udelukkende bestod af bestanddele, der var beskrivende for disse vares art og/eller anvendelse. Endelig tillod appelkammeret efter en ændring af undersøgerens afgørelse, at ansøgningen om LIMO som EF-varemærke offentliggøres for varerne i klasse 11.

- 7 For så vidt navnlig angår afslaget på registrering af det ansøgte varemærke for varerne i klasse 9 og 10 konstaterede appelkammeret for det første, at inden for elektronikområdet anvendes bogstavrækkefølgen »LIMOS« som en forkortelse af »Laser Intensity Modulation System« (ordning til ændring af laserintensiteten). Appelkammeret støttede sig i denne forbindelse på et værk med titlen »Abkürzungen in der Elektronik« (forkortelser inden for elektronik) af Schönborn (Berlin 1993), der allerede er nævnt af undersøgeren, samt på resultatet af søgninger på internettet, idet appelkammeret som eksempler henviste til to sider vedrørende kopimaskiner fra virksomhederne Toshiba og Minolta.
- 8 Appelkammeret anførte dernæst, at varerne i klasse 9 og 10 kunne anvendes som bestanddele i en ordning til ændring af laserintensiteten, hvorfor tegnet LIMOS var beskrivende for arten af og/eller anvendelsesformålet med disse varer, der ifølge appelkammeret henvender sig til en specialiseret forbruger eller en professionel kunde, der udmærket kan kende dette tegn inden for laserområdet.
- 9 Appelkammeret tilføjede, at den omstændighed, at bogstavet »s« er fjernet til sidst i tegnet LIMOS, ikke gør det mindre beskrivende for de omhandlede varer som varemærke, da »LIMO« er en dækkende forkortelse af hovedparten af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«, dvs. »Laser Intensity Modulation«. Appelkammeret fandt i denne forbindelse, at den specialiserede forbruger var i stand til at drage en direkte og utvetydig forbindelse mellem varerne i klasse 9 og 10 og tegnet LIMO, som han ville opfatte som en forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation«.
- 10 Endelig fandt appelkammeret, at det ansøgte varemærke ligeledes manglede fornødent særpræg i forhold til varerne i klasse 9 og 10. Ifølge appelkammeret ville den berørte forbruger, der er en professionel kunde, ikke se en angivelse af disse varers handelsmæssige oprindelse i tegnet LIMO, men snarere en forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation«.

Parternes påstande

11 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

- Den anfægtede afgørelse annulleres for så vidt som den afslår registreringen af det ansøgte varemærke for varer, der henhører under klasse 9 og 10.
- Harmoniseringskontoret tilpligtes at betale sagens omkostninger.

12 Harmoniseringskontoret har nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.
- Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Rettens bemærkninger

13 Sagsøgerne har gjort gældende, at det er med urette, at appelkammeret i medfør af artikel 7 i forordning nr. 40/94 har afslået ansøgningen om registrering af varemærket LIMO for varer i klasse 9 og 10. Sagsøgerne har til støtte for deres søgsmål i det væsentlige påberåbt sig to anbringender om en tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94 og en tilsidesættelse af forordningens artikel 7, stk. 1, litra b).

Anbringendet om en tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94

Parternes argumenter

- 14 Sagsøgerne har bestridt, at det ansøgte varemærke kan anses for beskrivende for de omhandlede varers art eller anvendelse.

- 15 De har for det første anført, at tegnene LIMO og LIMOS ikke er kendt af den relevante kundekreds som værende forkortelser for udtrykkene »Laser Intensity Modulation« eller »Laser Intensity Modulation System«. De har følgelig gjort gældende, at der ikke er et friholdelsesbehov med hensyn til disse tegn.

- 16 Sagsøgerne har i denne forbindelse anført, at »Internationale Enzyklopädie der Abkürzungen und Akronyme in Wissenschaft und Technik« (international encyklopædi for forkortelser og akronymer inden for videnskab og teknik), omarbejdet af Peschke (München 1998), ikke gentager »LIMOS« som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«.

- 17 Sagsøgerne har i øvrigt bemærket, at tegnet LIMOS generelt anvendes på internettet som forkortelse af ordet »limousine« inden for bilområdet og kun sporadisk i betydningen »Laser Intensity Modulation System« i forbindelse med kopimaskiner eller duplikeringsordninger. Ifølge sagsøgerne godtgør den omstændighed, at Harmoniseringskontorets søgninger på internettet kun har givet tre referencer, der indeholder forkortelsen »LIMOS« i betydningen »Laser Intensity Modulation System«, at bogstavrækkefølgen »LIMOS« ikke er en forkortelse, der er almindelig kendt eller anvendt i de berørte specialiserede kredse.

- 18 Sagsøgerne har til støtte for deres argumentation henvist til den afgørelse, der blev truffet den 31. oktober 2000 af Tredje Appellkammer ved Harmoniseringskontoret i sag R 294/2000-3 om registrering af tegnet DS som EF-varemærke for varer og tjenesteydelser inden for området for elektroniske kameraer og fotofremkaldelse. I denne afgørelse angives det, at værdien af de definitioner, der er indeholdt i ordbøger, er relativ i forbindelse med vurderingen af et tegn med henblik på dets registrering, navnlig når resultatet af den analyse, der støttes på disse ordbøger, ikke støttes på andre oplysninger eller beviser. Sagsøgerne har understreget, at i den nævnte sag støttedes undersøgerens afgørelse, hvorved registreringen af varemærket DS blev afslået i medfør af artikel 7, stk. 1, litra b) og c), i forordning nr. 40/94, på en fortegnelse over forkortelser, hvoraf det fremgik, at »DS« var en forkortelse af ordene »Digital Signal«, og at appellammeret havde annulleret denne afgørelse, idet det havde bemærket, at det ikke var muligt at konkludere alene på denne baggrund, at den relevante kundekreds ville forveksle forkortelsen »DS« med udtrykket »Digital Signal« og således forbinde det med en beskrivende angivelse. Ifølge sagsøgerne giver den foreliggende sag anledning til tilsvarende betænkeligheder, da forkortelsen »LIMOS« i betydningen »Laser Intensity Modulation System« kun findes i ét værk og på to internetsider.
- 19 For så vidt angår tegnet LIMO har sagsøgerne anført, at anvendelsen heraf som forkortelse af »Laser Intensity Modulation« ikke er godtgjort ved de dokumenter og internetsider, som Harmoniseringskontoret har fremlagt til støtte for sine vurderinger, hvor alene tegnet LIMOS fremgår. Forkortelsen »LIMO« for en ordning til ændring af laserintensiteten findes ikke for øjeblikket, og den kan således ikke være omfattet af et friholdelsesbehov.
- 20 Sagsøgerne har i denne forbindelse præciseret, at tegnet LIMO på internettet anvendes som forkortelse af ordene »limousine« eller »limonade« eller af det økonomiske videnskabelige udtryk »least input for the most output«. Da forkortelsen »LIMO« har en tvetydig betydning, drager den relevante kundekreds, der består af specialister, når den står over for denne forkortelse, ifølge sagsøgerne følgelig ikke en forbindelse til de varer, der er omfattet af varemærkeansøgningen, og som henhører under klasse 9 og 10.

- 21 Sagsøgerne har ligeledes henvist til den afgørelse, der blev truffet den 2. juni 1998 af Deutsches Bundespatentgericht (den tyske forbundspatentdomstol), der vedrører en ansøgning om registrering af ordmærket CT som nationalt varemærke, hvori det blev udelukket, at der var et friholdelsesbehov med hensyn til dette tegn, da »forkortelsen »CT« indbefatter en mangfoldighed af betydninger, der kan være beskrivende for de varer og tjenesteydelser, den vedrører«.
- 22 Sagsøgerne har for det andet gjort gældende, at selv om tegnene LIMOS og LIMO skulle blive betragtet som forkortelser af henholdsvis »Laser Intensity Modulation System« og »Laser Intensity Modulation«, er de ikke beskrivende for de varer, der er omfattet af EF-varemærkeansøgningen, da disse varer hverken er ordninger til ændring af laserintensiteten eller, i modsætning til »Laser Intensity Modulation«, fremgangsmåder eller metoder, men alene individuelle varer, der, heller ikke når de kombineres, udgør en af disse ordninger.
- 23 Harmoniseringskontoret har anført, at appelkammerets vurdering af, at det ansøgte varemærke er beskrivende, er begrundet.

Rettens bemærkninger

- 24 I medfør af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94 udelukkes »varemærker, som udelukkende består af tegn eller angivelser, der i omsætningen kan tjene til at betegne varens eller tjenesteydelsens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, værdi, geografiske oprindelse, tidspunktet for varens fremstilling eller for præstationen af tjenesteydelsen eller andre egenskaber ved disse« fra registrering.

- 25 Artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94 er til hinder for, at tegn eller angivelser, der er nævnt i denne bestemmelse, forbeholdes en enkelt virksomhed på grund af deres registrering som varemærke. Bestemmelsen forfølger herved et mål af almen interesse, som kræver, at sådanne tegn eller angivelser frit kan anvendes af alle (jf. Domstolens dom af 23.10.2003, sag C-191/01 P, KHIM mod Wrigley, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 31, Rettens dom af 20.3.2002, sag T-356/00, DaimlerChrysler mod KHIM (CARCARD), Sml. II, s. 1963, præmis 24, og af 27.11.2003, sag T-348/02, Quick mod KHIM (Quick), Sml. II, s. 5071, præmis 27).
- 26 Ud fra dette synspunkt henhører under artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94 sådanne tegn og angivelser, der i den relevante kundekreds' normale sprogbrug — enten direkte eller ved henvisning til en af dens væsentligste egenskaber — kan tjene til at betegne en vare eller en tjenesteydelse som den, for hvilken der er ansøgt om registrering (Domstolens dom af 20.9.2001, sag C-383/99 P, Procter & Gamble mod KHIM, Sml. I, s. 6251, præmis 39, CARCARD-dommen, præmis 25, og Rettens dom af 9.10.2002, sag T-360/00, Dart Industries mod KHIM (UltraPlus), Sml. II, s. 3867, præmis 22).
- 27 Spørgsmålet om, hvorvidt et tegn er beskrivende, skal følgelig vurderes dels i forhold til de pågældende varer eller tjenesteydelser, dels i forhold til, hvordan en bestemt relevant kundekreds opfatter tegnet (CARCARD-dommen, præmis 25, og UltraPlus-dommen, præmis 22).
- 28 I den foreliggende sag har appelkammeret konstateret, at den relevante kundekreds var specialiserede forbrugere (punkt 17 i den anfægtede afgørelse). Da de omhandlede varer er bestemt til erhvervsdrivende og ikke til en gennemsnitsforbruger, kan appelkammerets analyse tiltrædes. Den er i øvrigt ikke bestridt af sagsøgerne. Den relevante kundekreds må således anses for at være specialiseret, veloplyst, opmærksom og velunderrettet (jf. Rettens dom af 27.2.2002, sag T-34/00, Eurocool Logistik mod KHIM (EUROCOOL), Sml. II, s. 683, præmis 47).

- 29 For så vidt angår sagsøgernes argument om, at der ikke foreligger et friholdelsesbehov med hensyn til tegnene LIMOS og LIMO, da tegnene ikke anvendes almindeligvis i en specialiseret sprogbrug til at beskrive de pågældende varer, bemærkes det indledningsvis, at Domstolen i præmis 35 i dom af 4. maj 1999, forenede sager C-108/97 og C-109/97, Windsurfing Chiemsee, Sml. I, s. 2779, fastslog, at anvendelsen af artikel 3, stk. 1, litra c), i Rådets første direktiv 89/104/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker (EFT 1989 L 40, s. 1) ikke afhænger af, at der består et konkret, aktuelt eller tungtvejende friholdelsesbehov.
- 30 Det skal derfor udelukkende i henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94 undersøges, om der — på grundlag af det pågældende ordmærkes relevante betydning — er en tilstrækkelig direkte og konkret forbindelse mellem tegnet og de varer eller tjenesteydelser, som varemærkeansøgningen vedrører, set ud fra den tilsigtede kundekreds' synspunkt (Retten dom af 27.2.2002, sag T-106/00, Streamserve mod KHIM (STREAMSERVE), Sml. II, s. 723, præmis 40, der efter appel blev stadfæstet ved Domstolens kendelse af 5.2.2004, sag C-150/02 P, Streamserve mod KHIM, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, og CARCARD-dommen, præmis 28).
- 31 Det bemærkes, at appelkammeret ikke har hævdet, at tegnet LIMO i en specialiseret sprogbrug bliver almindelig anvendt som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation«. Sagsøgerne har i denne forbindelse anført, at tegnet LIMO hverken findes i specialiserede værker eller på internettet, hvor det derimod findes som forkortelse af ordene »limousine« eller »limonade« eller af det økonomiske videnskabelige udtryk »least input for the most output«.
- 32 Den omstændighed, at tegnet LIMO ikke sædvanligvis benyttes i specialiserede kredse som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation«, er imidlertid ikke tilstrækkeligt til umiddelbart at udelukke, at det er beskrivende. Det bemærkes, at Harmoniseringskontoret kan afslå registrering med hjemmel i artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94, uden at det kræves, at de i denne artikel

omhandlede tegn eller angivelser, som udgør varemærket på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen om registrering, faktisk anvendes til at beskrive de varer eller tjenesteydelser, som ansøgningen er indgivet for, eller deres egenskaber. Det er tilstrækkeligt, hvilket fremgår af selve bestemmelsens ordlyd, at disse tegn og angivelser kan anvendes til sådanne formål (dommen i sagen KHIM mod Wrigley, præmis 32, og Domstolens kendelse af 5.2.2004, sag C-326/01 P, Telefon & Buch mod KHIM, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 28).

- 33 I den foreliggende sag har appelkammeret imidlertid i den analyse, der har til formål at fastslå, om tegnet LIMO kan anvendes til at beskrive de varer, der henhører under klasse 9 og 10, der er omfattet af EF-varemærkeansøgningen, eller deres egenskaber, for det første konstateret, at »LIMOS« var beskrivende for de omhandlede varers art og/eller anvendelse, da det var en kendt forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System« inden for de omhandlede varers område. Appelkammeret fandt dernæst, at forkortelsen af bogstaverne »LIMOS« til »LIMO« ved at fjerne bogstavet »s« ikke kunne ændre ved, at det ansøgte varemærke var beskrivende.
- 34 For så vidt angår tegnet LIMOS har appelkammeret gyldigt kunnet konkludere i punkt 16 i den anfægtede afgørelse, at det anvendtes inden for elektronikområdet som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«, ved at støtte sig på, at det findes i denne betydning såvel i et værk om forkortelser inden for elektronikområdet som på internetsider.
- 35 Optagelsen af en sådan forkortelse i et værk, der er helliget forkortelser inden for elektronikområdet, har nemlig en særlig betydning, der ikke kan negligeres, blot fordi den encyklopædi, sagsøgerne har henvist til (jf. præmis 16 ovenfor), ikke indeholder »LIMOS« som forkortelse.

- 36 Desuden fremgår beviset for den faktiske anvendelse af »LIMOS« som forkortelse af »Laser Intensity Modulation System« ikke blot af den definition, der er indeholdt i en ordbog, men ligeledes af dokumenter af forretningsmæssig karakter. Det fremgår nemlig af de angivne internetsider, som appelkammeret har angivet som eksempler, at »LIMOS« er forkortelsen af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«, der på disse sider betegner en duplikeringsordning (»copying system«), der anvendes i farvekopimaskinemodellerne FC 70 fra Toshiba og CF 9001 fra Minolta.
- 37 Sagsøgernes klagepunkt om den hævdede tilsidesættelse af de analysekriterier, som appelkammeret fulgte i afgørelsen vedrørende ansøgningen om DS som varemærke (jf. præmis 18 ovenfor), er således åbenbart ugrundet. Det bemærkes i øvrigt, at i den foreliggende sag er den relevante kundekreds en specialiseret kundekreds i modsætning til, hvad der var tilfældet i den sag, der gav anledning til den nævnte afgørelse, hvori appelkammeret netop støttede sig på den omstændighed, at den relevante kundekreds bestod af gennemsnitsforbrugere og ikke af fagfolk, for at konkludere, at undersøgeren ikke alene på baggrund af en angivelse i en ordbog over akronymer og forkortelser kunne slutte, at bogstaverne »DS« af en sådan kundekreds kunne opfattes som betydende »Digital Signal«. Sagsøgerne kan således på ingen måde støtte sig på den nævnte afgørelse for at underbygge deres argumentation.
- 38 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt tegnet LIMOS er beskrivende, konstateres det, som appelkammeret har gjort i punkt 17 i den anfægtede afgørelse, at sagsøgerne på side 3 i deres skrivelse af 7. juni 2000, hvor de anfører grundene til deres klage til Harmoniseringskontoret, har erkendt, at »de varer, der er angivet i ansøgningen [...], er varer, der under alle omstændigheder kan være bestanddele i »Laser Intensity Modulation Systems««, selv om de har tilføjet, at »[i]ngen af disse varer [...]imidlertid [kan] betegnes direkte som en sådan ordning«. Det er under hensyntagen til denne erkendelse, som sagsøgerne i øvrigt har gentaget ved Retten under retsmødet den 27. april 2004, at appelkammeret har stadfæstet, at tegnet LIMOS er beskrivende for varernes »art og/eller anvendelse«.

- 39 I denne forbindelse bemærker Retten, at hverken appelkammeret i sin afgørelse eller Harmoniseringskontoret under denne retssag har redegjort for, hvorledes tegnet LIMOS er beskrivende for arten af de varer, der er ansøgt om i klasse 9 og 10.
- 40 Det er imidlertid ubestridt, at varerne kan anvendes som bestanddele i en ordning til ændring af laserintensiteten. Sagsøgerne har imidlertid ikke anført nogen seriøse argumenter til støtte for at ændre appelkammerets konklusion om, at tegnet LIMOS som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«, henset til disse varers egenskaber, er beskrivende, i det mindste for anvendelsesformålet hermed. Sagsøgerne har nemlig begrænset sig til i det væsentlige at bemærke, at det ikke er muligt at opnå et »Laser Intensity Modulation System« blot ved at kombinere to eller flere af de omhandlede varer. En sådan præcisering, der ikke udelukker, at varerne individuelt set kan anvendes til at sammensætte en sådan ordning i kombination med andre varer, der ikke er omfattet af EF-varemærkeansøgningen, er imidlertid uden relevans.
- 41 Da alle de i klasse 9 og 10 krævede varer er bestemt til en specialiseret forbruger, der kan kende tegnet LIMOS som forkortelse af »Laser Intensity Modulation System« inden for området for disse varer, der kan integreres i en sådan ordning, bemærkes det, at i mangel af forhold fremlagt fra sagsøgernes side for det modsatte, er dette tegn beskrivende for en af de mulige anvendelser af de omhandlede varer, der kan få betydning for det valg, der træffes af den relevante kundekreds, og som derfor udgør en væsentlig egenskab (jf. i denne retning Rettens dom af 26.11.2003, sag T-222/02, HERON Robotunits mod KHIM (Robotunits), endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 44).
- 42 Selv om tegnet LIMOS set ud fra den relevante kundekreds' synspunkt har en tilstrækkelig direkte og konkret forbindelse med varerne i klasse 9 og 10, som

varemærkeansøgningen vedrører, skal det stadig kontrolleres, om den samme konklusion gør sig gældende, for så vidt angår tegnet LIMO, der er det tegn, der er genstand for EF-varemærkeansøgningen.

- 43 I denne forbindelse har appelkammeret med rette fundet, at den omstændighed, at bogstavet »s« er fjernet til sidst i tegnet LIMOS, ikke gør det tegn, der herved fremkommer, mindre beskrivende for de omhandlede varer i artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94's forstand.
- 44 Det forhold, at »LIMOS« er godtgjort at finde anvendelse som forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation System«, viser nemlig allerede, at tegnet LIMO kan anvendes og af den relevante kundekreds opfattes som en forkortelse af ordkombinationen »Laser Intensity Modulation«. Den omstændighed, at tegnet LIMO kan beskrive fænomenet Laser Intensity Modulation snarere end en ordning, der udfører dette fænomen, er ikke tilstrækkeligt til at udelukke, at dette tegn er beskrivende for de omhandlede varer. Såfremt varerne kan være bestanddele i en ordning, der udfører en ændring af laserintensiteten, forbliver et tegn, der betegner denne ændring, fortsat beskrivende for en mulig anvendelse af disse varer.
- 45 Det er således med rette, at appelkammeret har fundet, at en specialiseret forbruger er i stand til at fastslå en tilstrækkelig direkte og konkret forbindelse mellem varerne i klasse 9 og 10, der er omfattet af EF-varemærkeansøgningen, og tegnet LIMO, og at den specialiserede forbruger opfatter dette tegn som en forkortelse af »Laser Intensity Modulation« og i det mindste som en henvisning til en af de mulige anvendelser af disse varer, nemlig integrationen af dem i en ordning til ændring af laserintensiteten.
- 46 Endelig skal sagsøgernes argument om, at den relevante kundekreds, når den står over for tegnet LIMO — henset til den hævdede tvetydige betydning af dette tegn, der anvendes som forkortelse af ordene »limousine« eller »limonade« eller af det

økonomiske videnskabelige udtryk »least input for the most output«, eller som kan opfattes som firmanavnet på et givet selskab — ikke tænker på de varer, der er ansøgt om i klasse 9 og 10, ligeledes udelukkes.

- 47 I denne forbindelse bemærkes blot, at der foreligger en registreringshindring for et ordmærke i medfør af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94, såfremt mindst en af dets mulige betydninger betegner en egenskab ved de pågældende varer eller tjenesteydelser (dommen i sagen KHIM mod Wrigley, præmis 32, kendelsen i sagen Telefon & Buch mod KHIM, præmis 28 og 37, STREAMSERVE-dommen, præmis 42, og CARCARD-dommen, præmis 30). Det fremgår imidlertid af de foregående betragtninger, at en af de mulige betydninger af tegnet LIMO er »Laser Intensity Modulation«, og at den relevante kundekreds udmærket er i stand til at forstå dette tegn i denne betydning.
- 48 Det følger heraf, at anbringendet om en tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 40/94, må forkastes.
- 49 Det er herefter ikke fornødent at behandle anbringendet om en tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 40/94. Ifølge fast retspraksis er det nemlig tilstrækkeligt, at en af de absolutte registreringshindringer finder anvendelse for, at et tegn ikke kan registreres som EF-varemærke (Domstolens dom af 19.9.2002, sag C-104/00 P, DKV mod KHIM, Sml. I, s. 7561, præmis 29, Rettens dom af 26.10.2000, sag T-360/99, Community Concepts mod KHIM (Investorworld), Sml. II, s. 3545, præmis 26, af 31.1.2001, sag T-331/99, Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld mod KHIM (Giroform), Sml. II, s. 433, præmis 30, og af 20.11.2002, forenede sager T-79/01 og T-86/01, Bosch mod KHIM (Kit Pro og Kit Super Pro), Sml. II, s. 4881, præmis 36).
- 50 Følgelig skal Harmoniseringskontoret frifindes.

Sagens omkostninger

- 51 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgerne har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Harmoniseringskontorets påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Første Afdeling)

- 1) **Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) frifindes.**

- 2) **Sagsøgerne betaler sagens omkostninger.**

Vesterdorf

Mengozzi

Martins Ribeiro

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. juli 2004.

H. Jung

B. Vesterdorf

Justitssekretær

Præsident